

*Mé slzy
zůstaly
v Iráku*

JANA ŠVEC OVÁ

**Mé slzy zůstaly
v Iráku**

PRAHA 2005

Jana Švecová: Mé slzy zůstaly v Iráku

Vydání první.

Copyright © 2005 Jana Švecová

All rights reserved.

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Křižíkova 16, Praha 8, www.baronet.cz
v roce 2005 jako svou 1019. publikaci.

Přebal a vazba © 2005 Ricardo a Baronet.

Ilustrace na přebalu © 2005 Valentino Sani.

Odpovědná redaktorka Marie Hošková.

Sazba a grafická úprava Ricardo, Přemyslovská 38, Praha 3.

Tisk a vazba: FINIDR, s. r. o., Český Těšín.

Veškerá práva vyhrazena.

Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována
či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané

Úřadem průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a 216134.

ISBN 978 80 7384 331 1

BARONET

Praha 2005

Jana Švecová

**Mé slzy zůstaly
v Iráku**

*Mé slzy zůstaly v Iráku
strachem je přikryla noc
plameny šlehaly zpod mraků
a vítr řval o pomoc.*

*Mé slzy zůstaly v Iráku
do jedné jsem je vyplakala
válka se snesla zpod mraků
a láska v nás umírala.
...Nepřišel žádný ze zázraků
které nám víra slibovala...*

*Sbohem, můj Ahmane.
Slzy jsem pro tebe vyplakala.*

Pátek 11. 1. 1991

Hodila jsem si tašku se špinavým oblečením do pokoje s tichým slibem, že ji hned po večeři roztřídím, podle barev naházím do pračky a zbytek do koše na špinavé prádlo, aby máma zase neměla řeči. Ale podvědomě jsem věděla, že ona bude rychlejší, že mi s dychtivostí starostlivé matky, vzorné manželky a ukázkové paní domu vybrakuje tašku, kterou si vozím na kolej do Olomouce co dva týdny naplněnou voňavým, vypraným a vyžehleným prádlem a zpět v ní vozím zmuchlané onuce, jak říká.

Zatřepala jsem hlavou, abych odehnala nepohodlné úvahy. Z kuchyně to příliš krásně vonělo, abych si kazila páteční večer.

„Co nového ve škole?“ obrátila se na mě máma od sporáku.

Máma v roli skvělé kuchařky.

Bóóóže, zasténala jsem tichounce, ona je tak dokonalá...

Tatínek přestal jíst, vyskočil, aby mě objal, a pokusil se na mě vesele usmát: „Tak co nového ve škole, Věruško?“

Ale bodrým tónem mě neoklamal, jeho oči byly unavené a ustarané.

„Mám hotový semestr,“ konstatovala jsem jakoby mimochodem.

„Šikulka!“ usmál se spokojeně a vrátil se ke svému talíři. Přehraboval se v něm skoro stejně vlažně jako moje mladší sestra Helenka.

„A jinak?“ zeptal se ještě.

„Zase u nás byli na besedě Iráčané!“ vypravila jsem ze sebe se zatajeným dechem.

„Myslím, že by neměli dělat nátlak na studenty, že by měli nechat věcem volný průběh a modlit se k tomu svému Alláhovi...“, začala maminka.

„Přihlásila jsem se,“ špitla jsem a sklonila provinile hlavu do talíře.

„Je to přece jejich válka...,“ pokračovala matka ještě chvíli setrvačností v lamentacích. Najednou jí došel obsah mých slov. Prudce se otočila od dřezu a očima široce roztaženými se na mě zděšeně zadívala:

„Cože?“ vykřikla písklavým, přiškrceným hlasem. „Cože ses?“

„Přihlásila jsem se jako jeden z živých štítů na obranu škol a nemocnic v Iráku,“ vydechla jsem s mírným vzdo-rem naučenou formulací. Prostě nesnáším ten její mentorský tón. Copak jen ona ví, co je na světě dobré? Proč ji nikdy nenapadne vyslechnout můj názor?

Mamka se sesunula na židli vedle tatínka. On ji pevně objal, protože se třásla jako osika. Helena jen zírala s očima užaslýma jako malý koloušek. Zvolna se jí plnily slzami.

„Věruško, to snad... snad...,“ zakoktala se máma, ale oči ke mně nezvedla.

„Myslím, že bys nám k tomu měla říct víc,“ napověděl tatínek o něco klidnějším hlasem, ale bylo jasné, že i jemu se tají dech při pomyšlení na rozhodnutí své starší dcery.

„Já nevím...,“ začala jsem pomalu.

„Když nevíš, tak nás nestraš!“ vyhrkla máma a její bojovnost a energie se rychle vrátily.

„Ne, mami,“ mávla jsem rukou a snažila se, aby se mi netřásl hlas, „nepochopila jsi mě, tak to není. Chtěla jsem říci, že nevím přesně, jak vám své rozhodnutí vysvětlit. Minulý týden se toho v mém životě hodně změnilo...,“ začala jsem opatrně. Jak jen jim vypovědět, že chci rozhodovat o svém životě sama, že mě už nebaví papouškovat máminy názory, že už nechci být malá holka pod jejich ochrannými křídly.

Rodiče i sestra mě hltali očima. Čekali, co řeknu. Snad poprvé mě mlčky a trpělivě poslouchala i máma.

„Prostě cítím, že to musím udělat,“ vyplivla jsem rázně a stručně.

„Ještě si můžeš všechno rozmyslet...“, nadhodil tatínek.

„Už ne, podepsala jsem papíry a mám vyřízené vízum do Iráku. Počítají se mnou.“

„Bože!“ vydechla matka a její oči se zcela zalily slzami. „Cos nám to udělala?!“ zalomila rukama jako v černobílém filmu.

„Třeba ani žádná válka nebude!“ prosebně vyslovila Helena nahlas tajnou touhu nás všech.

Prezident USA George Bush naši Helenku za pět dnů vyvedl z omylu. Začala operace Pouštní bouře.

Balila jsem narychlo. Čekala jsem to, byla jsem písemně upozorněna, měla jsem už dva dny připravené zavazadlo, ale stejně jsem byla zaskočená. Ne. Byla jsem vyděšená! Plná úzkosti a strachu. Sotva jsem stačila zavolat domů, do Vsetína. Máma mi celý hovor prokřičela a na konec se rozbřečela.

Mladé porevoluční Československo se oficiálně postavilo na stranu protisaddámovské koalice, poskytlo svůj vzdušný prostor pro přelety letadel a vyslalo do boje v Perském zálivu 208 vojáků, specialistů chemiků.

Najednou jsem měla pocit, že stojím proti své zemi, proti všem, kdo v ní žijí, proti všem, které znám a které mám ráda.

Zatraceně, kde je pravda?

Šestnáctého ledna vyrazila z ruzyňského letiště jiná armáda. Armáda dobrovolníků, armáda lidských štítů, odhodlaných chránit životy nevinných lidí, žen a dětí v Bagdádu, které nikdy neviděli ani o nich neslyšeli. Akci pořádala mladá americká organizace Mír pro svět. Postupně v jednom letu nakládali předem naverbované dobrovolníky v USA, Kanadě, Španělsku, Portugalsku, Nizozemí, Francii, Itálii i Německu a nakonec i v Česku. Dál na východ už se nezastavovali.

Všichni jsme byli předem nafilmováni, nafoceni, naše životopisy i názory na válku v Iráku sepsány. Kopie veš-

kerých materiálů byly postoupeny novinám. Naše akce bude mít úspěch jen tehdy, když o nás bude svět vědět! Nejlépe co nejvíc a se všemi detaily.

„Nechápu, proč chtějí bombardovat Basru, vždyť tam žije přes milion nevinných lidí!“ nadhodil Karl, aktivista z Berlína, kterého shodou okolností posadili v letadle vedle mě.

„Chtějí ochromit iráckou armádu, zničit Husajna,“ odpověděl mu lámanou němčinou kluk sedící za námi, dřív než jsem stačila otevřít pusu.

„Jsem Marcel,“ napřáhl ruku nejdříve ke mně a potom ke Karlovi.

Pokusila jsem se o úsměv. Nebyl to zcela upřímný ani radostný úsměv. Jen takový povinný, aby se neřeklo. Začalo mi totiž docházet, co jsem vlastně udělala. Přihlásila jsem se hlavně proto, což jsem ani doma nepřiznala, abych tu stála ruku v ruce s Martinem, svým přítelem. Strašně mě rozhodil tehdy večer, když se mi svěřil se svými pocity vůči mně. Říkal, že miluje mě i moji rodinu, a já z jeho slov spíš cítila, že mu jde o mou rodinu, protože sám žádnou nemá. Chtěla jsem s ním zažít nějaké dobrodružství, vyhrocenou situaci, abych si ujasnila své city k němu. Zdálo se mi totiž, že vůbec neodpovídá mé představě o velké lásce. Martin byl a je pořád jen přítel, ale třeba v Iráku, ve válce... Třeba se do něj dokonce zamiluju.

Jenže Martin byl už dva dny pryč, odletěl s organizací Červeného kříže do Bagdádu... Jsem tu sama s úplně neznámými lidmi a jedu vstříc neznámému světu a válce.

Neudělala jsem chybu?

Je pozdě litovat. Už není cesta zpět.

Při našem posledním rozhovoru na mě máma křičela do telefonu: „Jsi nezodpovědná, jsi hazardérka! Vůbec si nevážíš života!“

A myslela tím můj život, ale možná i její a tátův. Chtěla mi prostě dát najevo, že nesouhlasí s tím, abych se nechala někde v cizí zemi zabít, připravit o život, který mi oni před devatenácti lety dali.

Ještě včera jsem celou věc viděla jinak. Já přece nemyslím na sebe a bohužel ve chvílích rozhodování ani na rodiče a sourozence. Já přece myslím na všechny nevinné lidi v Iráku, kteří byli postaveni před hotovou věc. Cítila jsem se jako hrdinka. Oni přece neměli možnost se rozhodnout, vybrat si. Oni ve své zemi žijí a zdá se, že díky svému nerostnému bohatství – ropě – docela dobře. Jsou v ohrožení a zaslouží si pomoc. Zlobí mě nespravedlnost.

Já si mohla vybrat a vybrala jsem si. Vybrala jsem si solidaritu, účast s těmi nevinnými a chci přispět k tomu, aby i oni byli vidět a slyšet. Aby celý svět věděl, že válka je špatná a zlá. Pár lidí na ní vydělá, vydělají i některé státy a mocnosti, které chtějí vládnout a předvádět svou moc, ale za jakou cenu? Za cenu životů jiných lidí!

Poslední dny mě v televizi fascinovaly rozhovory s Američany, kteří vyjadřovali obavy o životy svých vojáků, již půjdou do akce Pouštní bouře. Proboha! Ta zrůdnost takových anket! „Oni, chudáčci, američtí vojáci, tam někde v polopoušti, v arabském světě musí bojovat s polodivokými necivilizovanými barbary schopnými všeho!“

Musí bojovat? A kdo je nutí? Kromě jejich ambiciózního prezidenta Bushe, který se povýšil na boha, a jeho kabinetu polobohů?! Ať zatraceně všichni američtí vojáci sedí doma na zadku a starají se o své problémy, jistě jich nemají málo! Rasismus, terorismus, kriminalita! Citově vyprahlá americká mládež poškozená násilnými filmy vraždí ve školách své učitele a spolužáky a černochům je ještě dnes do mnoha hotelů vstup dovolen jen v případě, že jsou tam zaměstnáni! Hanba! Chtělo se mi křičet na plné kolo... Jenže! Jenže i u nás vraždí nezletilí, i u nás se dějí na školách násilnosti.

Jsem zmatená.

Kam jsem se to až dostala v úvahách o strachu a smrti?!

Jsem vyděšená a rozpolcená. Bojím se následujících dnů i hodin. Všichni mladí okolo mě v letadle mají vysoké a vznešené cíle. Plamenně a jasně o nich hovoří a já... Kdyby se mě přímo zeptali, proč vlastně do Iráku jedu, co jim odpovím?

Protože o tom před týdnem mluvil můj kluk Martin, o kterém si ani nejsem jistá, jestli ho miluji? Napadlo mě vyjet si s ním jen tak do války, abych ho viděla, jak hrdinně koná velké skutky?

Protože nerozumím sama sobě?

Protože nevím, co chci?

Protože nenávidím násilí a válku?

Protože jsem se poprvé vzepřela rodičovským, hlavně mateřským, příkazům a teď už nemohu couvnout?

Jak si mám odpovědět? Sama nevím. Jen doufám, že mě osud nevytrestá tím nejhorším trestem, jenom doufám, že v Iráku nenajdu smrt.

„Máš strach?“ vyrušil mě z těchto úvah příjemný měkký hlas.

Zjistila jsem, že můj spolusedící Karl se přestěhoval někam jinam, ke komunikativnějším sousedům, a místo vedle mě zabral mladý snědý muž s černým hustým knírkem. Zvědavě jsem si ho prohlédla. Vypadal jako syn Saddáma Husajna. Ale Evropanům připadají skoro všichni tmaví, černoocí a vousatí Arabové podobní. Tenhle měl v očích tajemnou jiskru a ve tváři unavený úsměv.

„Přemýšlím!“ odušila jsem a doufala, že mě nechá na pokoji.

„O smrti?“ nedal mi pokoj.

Teprve teď jsem si uvědomila, že se mnou mluví velice pěknou češtinou, i když s přízvukem. Připadal mi na jednu milý a takový domácký, jako by byl členem naší rodiny. Ostatní pasažéři v letadle, včetně organizátorů, hovořili anglicky, někteří občas přešli do němčiny. Jak by se také lidé z různých koutů světa jinak domluvili?!

Anglicky moc nerozumím, učím se teprve třetím rokem, ale protože podobně na tom jsou i někteří Němci, Poláci a Italové, vůbec se necítím v téhle společnosti méněcenná. Rozhovor německy mluvících mládežníků se mi poslouchá mnohem, mnohem lépe. A teď si ke mně přisedne nějaký Arab a mluví skvostně česky. Mám z toho všeho v hlavě guláš. Mrkla jsem zvědavě na souseda.

„Aááách!“ unikl mi protáhlý vzdech. Hned jsem odvrátila pohled. Co to stálo úsilí! Jen aby si ničeho nevšímal! Bože! Ten Arab je ale fešák!

„Přemýšlíš o smrti?“ naléhal znovu.

„Taky...“ připustila jsem váhavě, protože v tu chvíli jsem na smrt ani nevzpomněla.

„Chápu tě! Já to mám jednodušší! Pokud bude válka pokračovat, budou umírat mí příbuzní, přátelé a známí, takže i když nejsem voják a jsem proti válce, mám ve věci jasno. Jdu do toho za sebe a za své lidi.“

„Jsi Iráčan?“

„Ano, jmenuji se Ahman,“ představil se a typicky povropsku mi nabídl pěstěnou ruku ke stisku.

„Jak to, že mluvíš tak dobře česky?“ vyzvídala jsem nejen ze zdvořilosti.

„Jedna z manželek mého otce je Češka, vlastně Moravačka!“ zasmál se Ahman.

„Jsem také z Moravy!“ nadšeně jsem vyhrkla. Zvláštní, jak se každému rozsvítí oči a rozjasní duše, když slyší o lidech ze svého kraje...!

„Já vím a jmenuješ se Věra,“ dodal Ahman s kouzelným úsměvem.

Dokázal by mě rozechřát, napadlo mě a cosi mě přinutilo olíznout si lehce rty. Lekla jsem se, snad to gesto nevyznělo moc smyslně. Taky mě napadlo, že k něčemu takovému mě Martin nikdy pohledem nepřinutil. Pak jsem si uvědomila, že Ahman zná mé jméno. Kde k němu asi přišel?

„Patříš k organizátorům?“

„Ne, jsem jen obyčejný student medicíny z Brna. Vlastně už jsem doktor, ale přijel jsem si k vám udělat

atestace a užít si evropského života,“ zasmál se kouzelně a odhalil skvostně bílé zuby jako z reklamy.

Zmateně jsem polkla a přihloupě se usmála.

„Řekl mi o tobě Martin!“ dodal Ahman, když se chvíli popásl na mých rozpacích. Úsměv mi strnul ve tváři.

„Tak Martin,“ zauvažovala jsem nahlas, „co ti o mně řekl?“

„Pověděl mi, že možná budeš potřebovat v letadle trochu podpory a milých slov. Prý letíš poprvé?“

„Ano, poprvé...“

„A zrovna do války...,“ nechal svá slova doznít.

Zase jsem polkla. „Doufám, že žádná válka nebude, že...“

„Už začala!“ oznámil naoko nevzrušeně.

„Co budeme dělat?“ zanaříkala jsem. Jako by se mi právě teď rozsvítilo v hlavě. Jako by do teď byla všechno jen hra. Roztřásla jsem se.

Objal mě lehce okolo ramen. „Nic proti tomu nemůžeme dělat, aspoň ne, dokud jsme ve vzduchu. Až přistaneme a přesuneme se do Basry, přidělí nám irácké vedení objekty, které je třeba chránit. Potom přijedou televizní štáby a novináři, aby o nás dali vědět Bushovi a celému světu. No a my...“

„A my?“ vzlykla jsem.

„My budeme na svých místech chránit školy, nemocnice a mírumilovné lidi,“ dodal a ztěžka si vydechl. „Moje rodina žije jen několik kilometrů od kuvajtských hranic, třeba se s námi spojí.“

„Bojuje někdo z tvých sourozenců na Saddámově straně?“

„Ne!“ vyhrkl příliš rychle a rázně. „Ne, nikdo z mé rodiny není v armádě. My jsme zemědělci a obchodníci. Žijeme už dlouho v úrodném údolí Tigridu, pěstujeme fíky a zeleninu, chováme kozy a krávy a obchodujeme...“

„To jsem ráda,“ vydechla jsem příjemně uklidněna jeho slovy.

Ahmanova pevná ruka mě měkce objímala okolo ramen a dodávala mi pocit bezpečí a jistoty, jaký jsem snad

nepoznala ani u táty. Mám nového přítele, který velmi dobře zná Irák i lidi v něm a má na válku podobné názory jako já. Teď už se mi jistě nemůže nic stát!

„Budeme přistávat! Musíš se připoutat,“ zaslechla jsem mužný chraplavý hlas. Nechtěla jsem se probouzet, nechtěla jsem nikde přistávat. Leželo se mi tak příjemně na svalnatém rameni nového přítele Ahmana. Cítila jsem jemnou kořeněnou vůni mladého mužského a slastně vnímala každíčký jeho dotek na svém těle.

„Ještě chvíli...,“ zaprosila jsem, ale nebylo mi to nic platné. Z čela paluby zazněl jasný příkaz od druhého pilota a letuška už procházela mezi řadami, aby zkontrolovala, zda jsou všichni na místech a řádně připoutáni.

„Vezmi si bonbon,“ poradil mi Ahman a hned mi jeden podal.

„Dík,“ zašeptala jsem, „kde přistáváme?“

„Nevím, je to tajné!“ odušil, ale já cítila, že to dobře ví. Určitě mu stačil jediný pohled z okna letadla.

Po přistání jsem měla strach, že se Ahman od mé skupiny odpoutá a půjde si po svých, za rodinou, on ale neodešel.

„Slíbil jsem, že na tebe dohlédnu!“ zašeptal. „A i kdybych to neslíbil...,“ zarazil se, jako by už už prozradil něco, co chtěl utajit.

„Zařídím, abychom hlídali stejný objekt,“ prohlásil a vyrazil za mužem v uniformě irácké armády, kterých se několik potloukalo přímo po letišti.

Očarovane jsem sledovala, jak se voják před Ahmanem mírně sklonil a několikrát kývl.

„Vypadá to dobře?“ vyzvídala jsem.

„Jsme přiděleni do školy v Basře, za chvíli pro nás přijede džíp,“ vítězoslavně se usmál Ahman.

Organizátoři si pečlivě zapisovali přidělení jednotlivých studentů a mládežníků, kteří postupně naskakovali do při-

stavených aut ve skupinkách po čtyřech až pěti. V jednom z hloučků se strhla hádka.

„Já nebudu hlídat elektrárnu!“ rozčilovala se britská studentka, „přijela jsem bránit lidi, děti, školy, ne majetky!“ horlila dívka.

„Když nebude elektřina, bude zima, hlad a nemoci!“ vysvětloval jí vzrušeně irácký voják lámanou angličtinou a cpal vztekající se temperamentní dívku do auta.

„Ne! Nechci! Chci bránit školu!“ křičela dívka.

Ahman se podíval na jednoho z chlapců, kteří byli přiděleni do jejich skupiny, byl to Karl. „Vyměň si to s ní, ať nedělá problémy, nesmíme se zdržovat, ať dojedeme včas na místo!“

Karl přikývl.

Moji skupinu tvořila nakonec ta zuřivá britská studentka Alis, Francouz Marcel a Ahman. Vyrázili jsme. Máme namířeno do milionové Basry, přístavního města poblíž hranic s Kuvajtem, kde už probíhají boje. Jenže vlastně nikdo neví, kdo s kým bojuje. USA prý bombardují vojenské cíle a toho využily různé mocenské skupinky hlavně náboženských fanatiků...

Jedeme.

Cestou nás několikrát zastavily hlídky irácké domobraný a jednou auto s novináři. Ti s námi hned udělali rozhovory, což náš irácký řidič, průvodce a zároveň voják Saddámovy armády přivítal.

Vnímala jsem podvědomě podivný ruch války. Nad hlavou nám přelétávala letadla, na některých místech, kudy jsme projížděli, smutně ležely vyvrácené, ohořelé vraky starých vozů, rozházené hadry a odpadky, ladem tu ležely dlouhé lány žlutočervené vyprahlé pudy.

„To není z téhle války, moje zlatá!“ usmál se Ahman mému vážnému obličejí a zase mě pevně objal. „Tady se s Američany ještě nebojovalo! Tady byla iránská fronta před rokem nebo dvěma,“ dodal.

Přikývla jsem. Ocitla jsem se v divném světě. Jedna válka před dvěma lety, teď zase druhá!

„U vás se tak často bojuje?“

„Hmmm,“ zamumlal Ahman.

„Proč jste bojovali s Íránci?“

Ahman po mně střelil ohnivým zrakem: „Protože Saddáma k tomu ponoukali ti slavní Američané, kteří jsou dnes zase proti němu! Tady se plenilo, ničilo a pá-lilo, tady se střílelo za americké peníze na Íránce, naše islámské bratry!“ rozčiloval se tak, že zpozorněl i řidič auta.

Ahman si jeho reakce všiml a hned ztišil hlas.

Přesto mě skoro vyděsil. Nikdy bych neřekla, že se dovede tak rozhněvat.

„Promiň!“ odtušil Ahman, „nechal jsem se unést. Prostě nemám rád válku. Vidím, jak ničí obyčejné lidi, zemědělcce, obchodníky, ty, kteří chtějí v klidu pracovat a vychovávat své děti...“

„Rozumím ti!“ pohladila jsem ho instinktivně po ruce. Podivné napětí mezi námi rostlo. Takové to pradávné, jaké se rodí mezi ženou a mužem, jiskřička smyslné touhy přeskočila. Moje tělo procítilo ten maličký měkký dotek až do konečků prstů. Ahman na mě upřel uhrančivě temné oči, hluboké jako dvě nejhlubší studny a...

„Nemohli byste mluvit anglicky?“ zeptala se rozčileně Britka, „já té vaší arabské hatmatilce nerozumím!“

Zasmála jsem se: „My nemluvíme arabsky, ale česky!“ odpověděla jsem jí svou špatnou angličtinou. „Jmenuji se Věra a jsem z Československa!“

„Aha, Chavel, co? Znáš vašeho prezidenta!“ opáčila Britka. „Alis!“ napřáhla ruku nejdříve ke mně a potom k Ahmanovi.

Marcel se k představování také přidal.

Najednou už jsme nebyli anonymní mlčící skupinka cizích lidí, už jsme se znali. Přes jazykovou bariéru jsme se za chvíli docela dobře bavili anglicky. Byl to Ahman, který nejlépe ze všech ovládal všechny ostatní jazyky. A to kromě angličtiny i češtinu, němčinu a francouzštinu.

„A potom se řekne barbar!“ vydechl Marcel, který stěží lovil anglická slova.

Ahman se neurazil. „Pro nás jste zase barbaři vy, křes-

fané, židé nebo ateisté. Prostě nechápeme váš životní styl, cíle a hodnoty. Ale respektujeme vás,“ dodal s veselým mrknutím.

„Stejně tak, jako my nechápeme ty vaše hodnoty,“ přisadil si Marcel, „i když mít čtyři manželky by se mi líbilo!“

Ahman zvrátil hlavu dozadu a začal se vesele smát.

Připadlo mi to v tu chvíli nepatřičné, smát se, když jedeme do války, ale nemohla jsem si pomoci. Síla jeho veselí a upřímného smíchu byla nakažlivá. Za chvíli se smáli všichni, nejdříve rozpačitě, opatrně, ale potom z plných plic, jako bychom ze sebe chtěli smíchem dostat všechen strach.

„Víš, Marceli,“ vyřázel ze sebe Ahman mezi salvami dušeného smíchu, „ono mít čtyři manželky není žádný med! Představ si, když se ti začnou hádat!“ řehtal se. A spiklenecky mrkl na Marcela.

„Nebo když po tobě ve stejnou noc zatouží všechny najednou!“ chechtal se Marcel na oplátku.

„Nebo když se všechny rozhodnou jít nakupovat, to abys byl potom naftový magnát!“ přísazoval Ahman.

„A těch dětí, křiku a štěbetání, ženského hašteření!“ vyřázel ze sebe Marcel a popadal se za břicho.

Alis se na ně dívala káravě: „Urážíte ženy, pánové!“ dodala výhružně.

„To ne! To bych si nikdy nedovolil!“ odsekl mezi salvami smíchu Ahman.

„Jasně, jeho ženy jsou v převaze! Má z nich strach!“ žertoval Marcel dál.

Vyděšeně jsem se na Ahmana podívala. Proboha! On má čtyři ženy?!

Ahman pochopil. Pevně mi stiskl ruku: „Ne,“ usmál se, „já ještě nemám žádnou ženu. Navíc jsem si dost zvykl na evropský způsob života, takže mi asi bude stačit jen jedna na celý život,“ prohodil směrem ke mně. Pak se otočil k Alis a dodal: „Nikdy bych si nedovolil urážet ženy, muslim to nedělá. Žen si vážíme, protože rodí naše děti, my o své ženy pečujeme, ctíme je a...“